

**Institut de Recerca
sobre Qualitat de Vida**

RESUM DE L'ESTUDI SOBRE “LA SITUACIO DE LA GENT GRAN DE L'ÀMBIT DE PLA DE BARRIS DE LA SAULEDA – CARRER AMPLE”

Realitzat per:

Equip de Recerca sobre Infància, Adolescència, Drets dels Infants i la seva Qualitat de Vida (ERÍDIQV), adscrit a l'Institut de Recerca sobre Qualitat de Vida (IRQV) de la Universitat de Girona (UdG).

Mònica González (coordinadora), Dolors Navarro, Mireia Aligué, Irma Bertran, Carme Montserrat, Ferran Casas, Sara Malo, Maria Aymerich, Susanna Roca, Amina El Atmani, Laia Sala, Cristina Domènec, Anna Aumatell, Jennifer López, Ana Paula Lazaretti, Xevi Roca i Núria Riba.

Amb el suport tècnic de:

Àrea de Benestar Social i Ciutadania
Àrea de Pla de Barris de l'Ajuntament de Palafrugell.

Desembre 2011

Impulsat per:

Co-finançat per:

Índex

1. Introducció	3
2. Objectius i plantejament de l'estudi	4
3. Metodologia i procediment	4
3.1. Participants	4
3.2. Recollida de dades i instruments	5
4. Resultats	8
Bloc A. Dades personals i familiars	8
Bloc B. Dades sobre l'habitatge	9
Bloc C: Activitats que realitza	12
Bloc D: Autonomia en les seves activitats quotidianes	14
Bloc E: Salut	17
Bloc F: Serveis existents i la seva qualitat	19
Bloc G: Necessitats sentides i habilitats funcionals	21
Bloc H: Qualitat ambiental i satisfacció amb la vida	22
Bloc I: Ocupació i nivell econòmic	24
5. Conclusions i recomanacions	25

I. Introducció

El present estudi sobre la Situació de la Gent Gran en l'àmbit del Pla de Barris de La Sauleda - Carrer Ample¹ recull la sensibilitat dels responsables i tècnics municipals per conèixer quina és la situació de les persones de 65 i més anys, residents en aquesta zona concreta del municipi i la voluntat de dissenyar actuacions ajustades a les necessitats que presenten. Per aquest motiu, el qüestionari utilitzat inclou a més les condicions del seu habitatge i el seu estat de salut, d'altres preguntes sobre quines són les seves xarxes de suport i quina avaluació fan de les seves vides, així com les seves valoracions en relació al barri.

En aquest informe presentem, de forma resumida², els resultats de l'anàlisi de les dades obtingudes a través de l'administració de qüestionaris al col·lectiu de persones de 65 o més anys que viuen als barris de la Sauleda i Carrer Ample del municipi de Palafrugell. Aquestes dades corresponen a les persones que han volgut participar de forma voluntària en aquest estudi i que han dedicat part del seu temps a respondre les preguntes dels investigadors, en la majoria dels casos, en el seu propi domicili.

La zona del barri de La Sauleda – Carrer Ample està formada pels dos barris creats a la dècada dels seixanta i setanta per acollir la població immigrada. El conjunt de la població d'aquesta àrea, segons dades del padró municipal de 13/05/2009, és de 547 persones majors de 65 anys (248 homes i 299 dones). L'estudi abraçaria, per tant, un 13,30% d'habitants de l'àrea d'actuació. El percentatge de població immigrada a l'àrea de La Sauleda i el Carrer Ample és del 33%, percentatge molt superior a la mitjana de Palafrugell (22,01%) i que triplica la mitjana de Catalunya (10,29%).

Amb l'objectiu de facilitar la lectura i interpretació de les dades obtingudes, bona part dels resultats es presenten desglossats en funció de les diferents àrees en què, segons els tècnics

¹ Contracte de col·laboració entre l'Ajuntament de Palafrugell i l'Equip de Recerca en Infància, Adolescència, Drets dels Infants i la seva Qualitat de Vida (en endavant ERÍDIQV), adscrit a l'Institut de Recerca sobre Qualitat de Vida (IRQV) de la Universitat de Girona, en el marc del Projecte Treball als Barris 2010.

² Per una descripció més detallada dels resultats obtinguts i del procediment que s'ha seguit vegeu l'informe complet a González, M. et al. (2011). Estudi sobre "la situació de la gent gran de l'àmbit de pla de barris de la sauleda – carrer ample".

municipals de l'Oficina de Pla de Barris, es poden agrupar els diferents carrers que componen la zona objecte d'estudi: (I) Edificis amb gran volum de vivendes de la zona La Sauleda; (II) Edificis amb gran volum de vivendes de la zona del carrer Ample; (III) Edificis unifamiliars de la zona de La Sauleda; (IV) Edificis unifamiliars de la zona dels carrer Ample; i (V) Edificis plurifamiliars de nova construcció de la zona de La Sauleda.

2. Objectius i plantejament de l'estudi

L'objectiu principal és conèixer la situació de les persones de 65 anys i més a nivell social i psicosocial, per tal de detectar les seves necessitats, dissenyar actuacions de prevenció i detectar perfils professionals que podrien tenir-hi cabuda per donar resposta a aquestes necessitats.

Es va optar per utilitzar la tècnica del qüestionari, tot administrant-lo en el domicili de les persones grans i amb una atenció individualitzada, ja que es va considerar que la seva utilització permetria recollir el tipus d'informacions que es requerien, a més de permetre arribar a un major nombre d'habitants de la zona.

Una vegada definits els objectius de l'estudi, es va dissenyar el qüestionari i realitzar una prova pilot per tal de garantir la seva comprensió i viabilitat. La prova pilot es va dur a terme amb persones grans d'un barri del mateix municipi amb característiques comparables a la població objecte d'estudi.

Els resultats d'aquesta prova pilot van evidenciar la necessitat de fer alguns canvis en el qüestionari. Així doncs, d'una banda es va plantejar una diferenciació entre el col·lectiu de tercera edat (de 65 a 79 anys) i el de quarta edat (de 80 a 100 anys), de manera que es van crear dues versions diferents per a dos grups d'edat: menors i majors de 80 anys. D'altra banda es va canviar el format de les escales de resposta, que en un inici eren de 10 punts i posteriorment es van convertir en escales de 5 punts per tal de facilitar la comprensió de les persones més grans. També es van eliminar algunes preguntes que es van considerar que aportaven informació poc rellevant en el context de l'estudi o se'n van reformular d'altres, de manera que fossin més entenedores per a la persones entrevistades.

3. Metodologia

3.1. Participants

La població objecte d'estudi està constituïda per totes les persones de 65 anys i més residents a l'àrea que comprèn els barris de "La Sauleda" i "Carrer Ample" del municipi de Palafrugell. El focus es limita a la població que hi resideix, sense pretendre, en cap cas, obtenir uns resultats representatius d'altres barris o zones de la població.

Vam utilitzar el cens de població facilitat des de l'oficina de Pla de Barris que ens va permetre disposar del llistat de totes les persones que conformen la població objecte d'estudi, així com les dades necessàries per tal d'establir-hi contacte (adreça i telèfon). De les 598 persones que figuraven en el padró amb edat igual o superior als 65 anys residents al barri en qüestió, 20 d'elles no eren susceptibles d'entrevistar donat que tenien greus dificultats cognitives (informació facilitada pels tècnics dels serveis socials del municipi); 132 no van acceptar participar en la investigació, 44 van respondre que no podien realitzar l'entrevista per diferents motius (salut o personals), amb 119 va ser impossible establir-hi contacte (ja que no responien a les trucades telefòniques), 41 no residien en el domicili en el moment de posar-nos en contacte amb ells i en 46 casos no vam aconseguir el número de telèfon. En dues ocasions vam realitzar entrevistes a dues persones que no constaven al padró municipal però que vivien dins l'àrea d'actuació.

La mostra final està formada per 198 persones residents en 23 carrers del barri de La Sauleda - Carrer Ample. La mitjana d'edat és de 75,3 anys. Segons el gènere (vegeu taula 1), hi ha 116 dones que representen el 58,6% i 82 homes que són el 41,4% del total. La proporció en termes d'edat, gènere i procedència de les persones de l'univers objecte d'estudi extreta del padró i de la mostra final és similar.

Taula 1. Nombre d'homes i dones que han participat en l'estudi i la seva edat

	Menors de 80 anys		80 anys i més		TOTAL	
Homes	58	29,3%	24	12,1%	82	41,4%
Dones	83	41,9%	33	16,7%	116	58,6%
TOTAL	141	71,2%	57	28,8%	198	100%

3.2. Recollida de dades i instruments

3.2.1. Recollida de dades

Per tal que les persones grans residents en el barri tinguessin informació de l'estudi, l'Ajuntament de Palafrugell va enviar per correu als seus domicilis una carta informativa, amb una breu presentació de la recerca, així com els objectius de les entrevistes, a més de demanar i agrair per endavant la seva participació. A més de la carta, l'Ajuntament també es va encarregar de penjar cartells informatius sobre la recerca en alguns dels establiments dels carrers del barri freqüentats per persones grans així com a l'oficina de Pla de Barris amb l'objectiu de fer difusió de l'estudi.

A continuació, es va establir el contacte telefònic amb les persones grans a entrevistar, amb la finalitat de programar un dia i una hora per a l'entrevista, procurant sempre fer-ho el més fàcil possible per a la persona entrevistada. Si la persona es negava a col·laborar es demanaven els motius i, en tots els casos, en l'acomiadament, s'agraïa la seva atenció. Pel què fa a les trucades no contestades, es va establir de fer un màxim de quatre trucades en diferents hores i dies. Si després d'aquests quatre intents no s'obtenia resposta, aquella persona quedava descartada de l'estudi. En els casos en què la persona no es trobés en el domicili a l'hora pactada, es tornava a intentar en un altre moment del dia. Si tampoc s'aconseguia trobar-la, els dies següents es feia una trucada telefònica i s'intentava quedar per un altre dia, tot recordant sempre que la participació era voluntària.

Els qüestionaris es van administrar de manera individual, majoritàriament als domicilis dels subjectes enquestats i només en 10 casos van preferir ser entrevistats a l'Oficina de Pla de Barris. L'entrevistador/a era l'encarregada de fer les preguntes, adaptant-les en tot moment a la capacitat de comprensió i característiques de la persona que tenia al davant. Les sessions duraven entre 45 minuts i una hora i mitja.

3.2.2. Instruments

Es va elaborar un qüestionari del qual se'n van crear dues versions per a dos grups d'edat diferents, per a persones menors de 80 anys i de 80 anys i més amb l'objectiu de reduir la seva longitud per al grup de persones de més edat i evitar així l'efecte fatiga. Les dues versions del qüestionari inclouen preguntes obertes i tancades, encara que predominen les de tipus tancat. El qüestionari està estructurat en diferents blocs, cadascun d'ells centrat en diferents àmbits.

Durant la realització de les primeres entrevistes es van utilitzar escales de 11 punts però es va veure que en molts casos era impossible la utilització d'aquest tipus d'escales, així que es va optar per substituir-les per escales de 6 punts, que facilitaven molt més la comprensió. A continuació es detalla el contingut de les dues versions del qüestionari.

Preguntes comunes per als dos qüestionaris:

Dades personals i familiars: Hi ha dos blocs (el bloc A i el bloc I) que recullen informació sobre les característiques personals del subjecte entrevistat.

Dades sobre l'habitatge: Aquest bloc pretén extreure informació sobre les característiques de l'habitatge. L'objectiu era determinar si l'habitatge ofereix les condicions adaptades a les necessitats de la persona gran que hi viu.

Activitats que realitza: En aquest bloc es vol explorar el nivell d'activitat de les persones grans en la seva vida quotidiana. Està configurat per tres preguntes: la freqüència amb que les persones grans realitzen certes activitats; la satisfacció amb la forma d'ocupar el temps; la coneixença de diferents entitats i associacions del poble així com la participació en aquestes.

Autonomia en les seves activitats quotidianes i xarxa de relacions: L'objectiu d'aquest bloc era detectar casos en que hi haguessin dificultats per dur a terme activitats bàsiques de la vida quotidiana i/o necessitat d'un suport per poder-les dur a terme.

Salut: Inclou l'exploració de diversos aspectes relacionats amb la salut, com les formes d'assistència sanitària, l'estat de salut en general, freqüència visites mèdiques (al metge i a l'infermer/a), ingressos a l'hospital durant l'últim any, problemes en la convalescència i dificultats visuals i d'oïda, entre d'altres.

Opinió sobre els serveis existents i la seva qualitat: Aquest bloc pretén explorar el nivell de coneixement de la gent gran sobre els serveis públics que s'ofereixen al barri o al municipi en general, així com el seu ús i grau de satisfacció amb aquest ús.

Necessitats sentides i habilitats funcionals: Aquesta bloc està format per una pregunta tancada que pretén avaluar la percepció de les persones grans sobre les seves pròpies capacitats a l'hora de realitzar activitats de la vida diària i així identificar en quin grau es perceben com a persones autònomes.

Qualitat ambiental i satisfacció amb la vida: Aquest bloc valora la satisfacció de les persones grans amb el seu entorn i amb la seva vida considerada globalment.

Preguntes incloses únicament en el qüestionari per a persones més joves de 80 anys. Les preguntes que apareixen només en aquesta versió es descriuen a continuació:

Dades sobre l'habitatge: En aquest bloc vam preguntar, en format obert, quines coses semblaven més urgents, per canviar a l'habitatge;

Activitats que realitza: Es formula una pregunta oberta referent a quines activitats li agradaria fer i no pot realitzar actualment;

Autonomia en les seves activitats quotidianes i xarxa de relacions: Es pregunta per la conducció i la freqüència d'aquesta. També vam incloure una pregunta només per aquells casos que haguessin afirmat que disposaven d'algun tipus de suport, tot demanant-los si l'ajuda que rebien era la mateixa durant el cap de setmana o no. Es pregunta també per l'estona (en minuts) que creuen que tardaria en arribar la persona a qui, en l'anterior pregunta, s'ha anomenat com a la primera a qui demanaria ajuda. I, finalment, que pensin en quines coses creuen que podrien necessitar ajuda en un futur;

Opinió sobre els serveis existents i la seva qualitat: Es van plantejar tres preguntes més en comparació a la versió reduïda: la primera fa referència a la utilització d'algun servei no públic; en la segona es preguntava si alguna vegada ha necessitat ajuda que no hagin pogut proporcionar els familiars i, per últim, vam preguntar sobre els motius en cas que s'haguessin utilitzat els Serveis Socials de Palafrugell;

Qualitat ambiental i satisfacció amb la vida: Es va plantejar una pregunta oberta referent a les coses que es podrien millorar al barri i una pregunta tancada en la que es demanava una comparació amb els altres barris de la mateixa població.

4. Resultats

Bloc A: Dades personals i familiars

Aquest bloc conté preguntes adreçades a obtenir informació sobre les característiques personals dels entrevistats següents:

- El lloc de naixement (població i país)
- L'ús i coneixement de la llengua catalana
- La informació sobre les persones amb qui conviu (nombre i parentiu)
- El nivell d'estudis assolit

Pel què fa el **lloc de naixement**, el 45,5% dels participants han nascut a Catalunya (39,9% a la província de Girona i 5,6% a la resta de Catalunya), el 43,3% a la resta d'Espanya, i el 5,6% han nascut a indrets fora d'Espanya (concretament al Marroc, seguit de molt a prop per França).

En relació a **l'ús i coneixement del català** observem que el 41,9% dels participants parla català, el 28,8% l'entén, el 17,2% també el pot escriure i el 9,6% no entén el català. Segons el sexe, són les dones les qui parlen amb més freqüència el català que els homes, però són

aquests darrers els qui informen que l'escriuen més. En relació a l'edat, observem que les persones de 80 anys o més grans parlen el català amb menys freqüència que els més joves i, també entre els més grans, hi ha un percentatge més elevat de persones que no l'entenen, respecte dels més joves.

Pel què fa a les **persones amb qui conviu**, el 25,3% dels entrevistats viuen sols (33,6% dones i el 13,4% homes). Segons l'edat, hi ha un percentatge més elevat (33,3%) de persones que tenen 80 anys o més que viuen soles, i només un 22% són menors de 80 anys. El 72,1% dels participants conviuen amb d'altres persones: el 43,9% conviuen només amb la parella (la majoria són més joves de 80 anys) i un 17,1% ho fan amb la parella i d'altres persones.

Respecte al **nivell d'estudis**, el percentatge més elevat correspon als entrevistats que tenen estudis bàsics (40,4%), el 35,4% saben llegir i escriure, el 12,1% no saben llegir ni escriure. Per gènere, els homes obtenen un percentatge superior que les dones en les opcions de tenir estudis bàsics i saber llegir i escriure, i un percentatge menor en l'opció de no saber llegir ni escriure. Pel què fa als altres nivells de formació, les dones declaren més freqüentment que els homes tenir estudis de *formació professional, batxillerat i altres estudis*, com càlcul mercantil, entre d'altres. Per edat, els més joves informen més freqüentment que tenen estudis bàsics, en canvi les persones més grans expliquen amb una major freqüència que saben llegir i escriure.

Bloc B: Dades sobre l'habitatge

En aquest bloc de preguntes s'exploren els aspectes relatius a l'habitatge:

- Tipus d'habitatge on viuen
- Existència d'ascensor
- Quants anys fa que viuen a l'habitatge on s'estan actualment
- Anys que té l'habitatge
- Subministrament d'aigua i gas
- Disponibilitat de calefacció
- Banys, instal·lacions i equipaments
- Propietat de la vivenda

Pel què fa a la **tipologia de l'habitatge**, segons la informació facilitada pels entrevistats, la majoria de les vivendes de gran volum de Sauleda i més de la meitat de les vivendes de gran volum del carrer Ample, són pisos. Tot i això també s'hi troben cases en els dos tipus d'edificacions. La situació és la inversa en la zona de vivendes unifamiliars de Sauleda i les del carrer Ample, on el percentatge de cases és molt superior al dels pisos. Per edat, el

percentatge més elevat dels entrevistats més joves de 80 anys informa que viuen en una casa i els més grans informen que viuen en un pis.

En relació a l'existència d'**ascensor en l'habitatge** on resideixen, el 78,8% dels entrevistats comenten que no tenen ascensor i només el 12,1% declaren tenir-ne. Per edat, els més joves de 80 anys expliquen amb un percentatge més elevat que no en tenen, en canvi els més grans informen més freqüentment tenir-ne. Segons tipus d'edificació, els entrevistats de les vivendes de gran volum de Sauleda, vivendes unifamiliars de Sauleda i les vivendes unifamiliars del carrer Ample comenten amb un percentatge més elevat que no tenen ascensor.

A prop de les tres quartes parts dels entrevistats (71,2%) expliquen que fa més de 26 **anys que viuen en el domicili actual**. Si tenim en compte l'edat, en els dos grups d'edat, el major percentatge es troba en l'interval d'entre 36 a 50 anys. Per tipologia d'edificis i segons les informacions facilitades pels participants, els percentatges més elevats corresponen a residents que fa més de 36 anys que viuen en l'habitatge actual, amb l'excepció òbvia de la zona de nova construcció de La Sauleda. Destaca també l'important percentatge de persones en la zona del carrer Ample que fa més de 50 anys que s'estan a la vivenda actual.

Respecte a l'**antiguitat de l'habitatge**, el percentatge més elevat d'entrevistats (48,5%) declaren que la seva vivenda té entre 31 a 50 anys d'antiguitat, en segon lloc, se situen aquelles vivendes de més de 100 anys (23,7%) i en tercer lloc les construccions de menys de 30 anys (17,7%). Per edat, veiem que el percentatge més elevat de les persones de 80 anys o més grans (54,4%), viuen en habitatges d'entre 31 i 50 anys. En segon lloc, en habitatges de menys de 30 anys i, en tercer lloc, en habitatges de més de 100 anys (17,5%). Per tipologia d'edificis, el barri de La Sauleda - Carrer Ample, segons els entrevistats, bàsicament té construccions d'entre 31 a 50 anys, essent la zona de les vivendes unifamiliars del carrer Ample una de les més antigues del barri (l'antiguitat de la majoria d'habitatges d'aquesta zona se situa en més de 100 anys). En el cas de la zona de nova construcció de Sauleda, l'antiguitat de més de la meitat de vivendes (60%) és inferior als 30 anys, mentre que el 40% dels habitatges en tenen més de cent, segons informen els participants de l'estudi.

Pel què fa al **subministrament d'aigua**, la majoria dels entrevistats (91,9%) comenten que tenen aigua corrent en els seus domicilis. Per tipologia d'edificis, els de la zona Sauleda només tenen aigua provinent de la xarxa municipal. Els altres tipus d'edificis de la zona del carrer Ample, tot i que majoritàriament tenen aigua de la xarxa també tenen pou o cisterna. Respecte del **subministrament de gas**, en general, s'observen percentatges similars en la utilització de

gas ciutat (46,5%) i gas butà (41,4%). En el cas de les persones més joves de 80 anys, utilitzen amb un percentatge superior el gas butà mentre que els més grans utilitzen més freqüentment el gas ciutat. Per tipologia d'edificis, el major percentatge de les vivendes de Gran Volum tenen gas ciutat, en canvi, les vivendes unifamiliars tenen lleugerament un percentatge superior de gas butà. En el cas de les vivendes de nova construcció de Sauleda el percentatge és distribueix d'igual manera entre els dos tipus de subministrament.

En preguntar-los sobre **el bany**, els entrevistats responen que el tenen *complet amb bidet* en un 37,4% dels casos, i amb un percentatge similar (34,3%) disposen de *wc, lavabo i dutxa*. En un percentatge una mica inferior (27,3%) trobem els que contesten que enlloc de dutxa tenen *banyera*. Pel que fa al grup d'edat de 80 anys o més grans, el major percentatge de respostes es refereix a tenir *wc, lavabo i dutxa*. Per tipus d'edificis, els entrevistats de les vivendes de Gran Volum de Sauleda responen amb un el percentatge més elevat que tenen el bany amb *banyera* (46,0%). En canvi, els entrevistats que viuen en les vivendes de nova construcció de Sauleda expliquen amb un percentatge més elevat que disposen de *dutxa* en el bany.

A partir de les respostes sobre la **disponibilitat de calefacció** a la llar, es pot observar que la calefacció més emprada entre les persones entrevistades és el radiador (53,5%) i, en segon lloc, l'estufa elèctrica. L'estufa de butà i el brasero són opcions poc utilitzades entre els participants a l'estudi. Per tipologia d'edificis, mentre que els entrevistats de les vivendes de gran volum de Sauleda comenten més freqüentment que tenen estufa elèctrica (46,0%), en la majoria de les altres edificacions utilitzen, majoritàriament, radiadors. Únicament en els edificis de nova construcció de la zona de Sauleda expliquen més freqüentment que disposen d'altres tipus de calefacció com la bomba de calor i la llar de foc.

Sobre les **instal·lacions i equipaments** de la llar, gairebé la totalitat dels entrevistats informen que disposen de *subministrament elèctric, d'aigua, de nevera i de rentadora* a les seves llars. En el cas del *rentavaixelles* i l'*assecadora*, les persones declaren amb un major percentatge no disposar-ne. En general, *l'adaptació de la cuina i el bany* és bona, segons els entrevistats. Per tipologia d'edificis, s'observa que la majoria dels entrevistats dels diferents tipus d'edificis que han donat informació disposen de subministrament d'electricitat, subministrament d'aigua, nevera i rentadora. Pel que fa al *rentavaixelles*, molts entrevistats dels habitatges de gran volum de Sauleda i la meitat dels residents de les vivendes unifamiliars del carrer Ample no en disposen. Respecte a l'*assecadora*, molts entrevistats de la majoria de tipus d'edificis declaren que no en tenen. En el cas dels residents de les vivendes de nova construcció de la zona Sauleda, declaren que sí que en disposen amb més freqüència. En relació a si tenen

condicionats el bany i la cuina, en general, els entrevistats dels diferents tipus d'edificis manifesten majoritàriament que els tenen bé.

En relació a **quines coses considera més urgents de millorar a casa seva** les persones més joves de 80 anys declaren majoritàriament que caldria instal·lar ascensor, fer reformes d'adaptació al bany i a la cuina, arreglar esquerdes de les parets, humitats i goteres. Les persones de 80 anys i més, per la seva banda, expliquen que els caldria fer reformes per adaptar el bany i la cuina, instal·lar ascensor i d'altres aspectes que depenen de la comunitat de veïns (porter automàtic per accedir a l'immoble, baranes, teulats, etc.).

Respecte a la **propietat de l'habitatge**, el 85,9% dels entrevistats declaren que és seu o de la seva parella, i el 8,1% que és propietat del seu fill o filla o d'algun altre familiar.

Bloc C: Activitats que realitza

En aquest bloc de preguntes s'exploren els aspectes relatius a les activitats de la vida quotidiana que realitza següents:

- Freqüència de les activitats que porten a terme les persones grans
- D'altres activitats fa a la vida diària i que no estan recollides en la llista anterior
- Satisfacció amb la forma que ocupa el seu temps actualment
- Activitats que voldria fer i no pot
- Coneixement de les associacions i entitats del municipi
- Participació en aquestes mateixes associacions i entitats del municipi

Respecte a la **freqüència de les activitats** que porten a terme les persones grans, més de la meitat dels participants declaren que *sovint* passegen (60,1%), parlen amb altra gent (54,0%), miren la TV (70,2%), es dediquen a les seves aficions tot sol/a (55,1%), es queden a casa (53,0%), realitzen tasques de la llar (59,6%), i en menor freqüència comenten que fan encàrrecs fora de casa (43,4%). També, molts entrevistats declaren que *mai* fan activitats físiques (68,7%), van a casals o llocs de gent gran (77,8%), tenen cura de mainada (62,1%), assisteixen a activitats culturals (70,7%) o d'esbarjo (61,6%), ajuden a d'altres persones (58,6%), participen en activitats associatives (75,3%) ni realitzen cap pràctica religiosa (63,1%). Respecte a visitar als amics o parents, és l'única activitat en què el percentatge més elevat correspon a l'opció de *tant en tant* amb el 43,9%.

Per tipologia d'edificis, les persones entrevistades residents als diferents tipus d'edificis expliquen, amb els percentatges més elevats, que *sovint*: Van a passejar, parlen amb altra gent, miren la televisió, realitzen les tasques de la llar i fan encàrrecs fora de casa. Per altra banda, les persones entrevistades dels diferents tipus d'edificis expliquen amb els percentatges més elevats que *mai*: fan activitats físiques, van a casals o llocs de gent gran, realitzen activitats culturals, realitzen activitats associatives ni porten a terme alguna pràctica religiosa. La resta d'activitats quotidianes explorades en el qüestionari (*visitar amics i parents, realitzar aficions sol/a, cuidar infants, activitats d'esbarjo i ajudes a altres persones*). presenten diferències en la freqüència de la seva realització segons les diverses tipologies dels edificis en les que viuen les persones entrevistades.

En relació a d'**altres activitats fa a la vida diària**, les persones més joves de 80 anys que van contestar aquesta qüestió comenten d'altres activitats relacionades amb l'oci a nivell individual i grupal; activitats culturals; i activitats de voluntariat i col·laboració en entitats. Les persones de 80 anys i més, comenten que realitzen activitats d'oci, manualitats i activitats per a la promoció de la salut.

Pel què fa a la **satisfacció amb la forma que ocupa el seu temps actualment** que s'ha mesurat amb una escala de 5 punts i amb un d'11 punts (depenent de la versió de qüestionari aplicada), els participants estan força satisfets. Per sexe, en l'escala de 5 punts els resultats són similars, però en l'escala d'11 punts, els homes estan força més satisfets ($M=8,17$) que les dones ($M=6,61$). Per edat, en l'escala de 5 punts els més joves de 80 anys tenen una mitjana de 3,83 *versus* 4,05 dels més grans, i en l'escala d'11 punts les mitjanes són 5,33 dels més joves *versus* 7,44 dels més grans.

En relació a si **hi ha alguna activitat que voldrien fer i no puguin** (formulada només als menors de 80 anys), alguns diuen que no n'hi ha cap i d'altres expliquen que els falta temps per poder fer tot el que volen, perquè han de tenir cura d'un altre familiar. La majoria d'ells exposa diferents activitats que els agradaria fer i no poden: activitats físiques (natació, gimnàstica, relacionades amb la natura, etc.); activitats culturals i artístiques; costura; activitats domèstiques (netejar la casa, pintar-la, etc.); tenir relacions interpersonals; tenir cura d'altres persones i realitzar activitats laborals.

Respecte del **coneixement de les associacions i entitats** del municipi, s'observa que les tres associacions de les què els entrevistats tenen més coneixement són el Centre Fraternal (87,4%), el Casal Sant Jordi (76,8%) i L'Esplai (74,7%). Pel que fa als dos primers, els homes declaren més freqüentment que les dones que els coneixen, en canvi respecte de l'Esplai, els

percentatges entre uns i altres és similar. Per edat, els més joves de 80 anys expliquen més freqüentment que els coneixen tots tres. Entre les associacions i entitats explorades menys conegudes trobem les associacions religioses, de voluntariat i les polítiques. Per sexe, les dones comenten més freqüentment que els homes que coneixen associacions polítiques i religioses, en canvi, els homes coneixen més freqüentment associacions de voluntariat.

Per tipologia d'edificis les tres entitats majoritàriament, en totes les agrupacions d'edificis, el centre que es coneix més és el centre Fraternal. Les associacions polítiques i de voluntariat són les menys conegudes per la majoria de residents dels diferents tipus d'edificacions.

En relació a la **participació en aquestes mateixes associacions i entitats** del municipi explorades, s'observa que les dues associacions a les què els entrevistats hi assisteixen amb més freqüència són el Centre Fraternal (26,8%) i L'Esplai (20,2%). Per sexe, els homes expliquen més freqüentment que les dones que van al Centre Fraternal, en canvi les dones obtenen un percentatge superior en la participació a l'Esplai. Per edat, els més joves de 80 anys mostren percentatges superiors en la participació als dos centres. Les entitats amb un percentatge de participació inferior són les associacions religioses, les associacions esportives i les polítiques. En aquesta darrera no hi ha cap persona de 80 anys o major que hi participi.

Tenint en compte la tipologia d'edificis, la participació dels entrevistats en les diferents entitats i associacions explorades varia força. Les persones que resideixen a la zona del carrer Ample declaren més freqüentment que participen a l'Esplai, les que resideixen en les vivendes de gran volum de Sauleda obtenen el percentatge més elevat pel què fa a la seva participació en l'Associació de veïns La Sauleda, els que viuen en vivendes unifamiliars de Sauleda participen amb un major percentatge en associacions de voluntariat i els participants de les vivendes de nova construcció de Sauleda comenten amb el mateix percentatge que participen en el Consell de Gent Gran i Can Genís (40,0%).

Bloc D: Autonomia en les seves activitats quotidianes

En aquest bloc s'exploren diferents aspectes de l'autonomia - dependència de les persones grans:

- La conducció del cotxe
- Coneixement de la llei de dependència
- L'autonomia i dependència per realitzar activitats quotidianes
- A qui avisarien en cas de necessitar ajuda
- Temps aproximat d'arribada de la persona que avisarien

- Quines són les coses en les que pensa que necessitarà ajuda més endavant
- Estones que passa sol/a a casa seva
- Freqüència de les relacions que mantenen

Pel què fa a la **freqüència de la conducció** (aspecte explorat només en les persones més joves de 80 anys), s'observa que força persones agafen el cotxe (40,4%): el 30,8% ho fan habitualment i el 9,6% ocasionalment. El 33,9% no condueixen mai (bé perquè no tenen carnet o perquè no ho han fet mai, malgrat tenir carnet). Per sexe, els homes condueixen habitualment amb molta més freqüència que les dones.

Respecte al **coneixement de la Llei de la dependència**, més de la meitat dels entrevistats contesten que no en tenen coneixement, i el 36,9 expliquen que sí que la coneixen. Per edat, les persones de 80 anys i més (77,2%) comenten amb un percentatge molt superior al dels més joves (49,6%) que no en tenen coneixement.

En relació **l'autonomia o dependència per realitzar les diferents activitats quotidianes**, el 73,2% dels entrevistats comenten que no necessiten a ningú per portar a terme les activitats de la vida quotidiana explorades. Un 80,5% dels homes i un 68,1% de les dones fan aquesta mateixa afirmació. Per edat, els que responen negativament són el 83,0% dels més joves de 80 anys i el 49,1% dels que tenen 80 anys o més. Les activitats que més participants declaren poder fer amb autonomia són: caminar per casa (71,2%), menjar sol/a (70,7%) i aixecar-se, asseure's o anar al llit (70,2%). D'altres entrevistats comenten que no fan algunes de les activitats explorades malgrat les poden fer. Són les següents: cuinar (2,5%), tasques de la llar (3,5%), utilitzar el telèfon (1,0%), utilitzar el transport públic (4,5%), fer les compres (2,0%), controlar els seus diners (4,0%), fer encàrrecs (1,0%) i fer viatges (8,6%).

El 24,2% dels participants contesten que sí que necessiten que algú els ajudi a realitzar alguna activitat de la seva vida diària. En aquest cas, les dones tenen un percentatge (30,3%) molt superior al dels homes (15,9%). Segons l'edat, les persones de 80 anys o més grans declaren més freqüentment que necessiten algú, en comparació amb els més joves. Les activitats amb un percentatge més elevat són: fer encàrrecs, fer les compres i les tasques de la llar.

En el qüestionari es va plantejar la qüestió **sobre qui avisarien en cas de necessitat urgent d'ajuda**. Més de la meitat d'entrevistats (52,0%) comenten com a **primera opció** que avisarien als fills o filles i el 20,2% responen que avisarien a la persona amb qui viu en el domicili. Segons el sexe, les dones contesten amb un percentatge superior que els homes que

avisarien a algun fill o filla, mentre que els homes avisarien a la persona amb qui conviu. Per edat, els més joves de 80 anys contesten amb més freqüència que avisarien algun fill o filla, en canvi, els més grans contesten amb un percentatge molt superior que avisarien a *d'altres persones* (17,5%).

Com a **segona opció**, en cas de necessitat urgent, el 19,2% dels entrevistats avisarien a *d'altres persones o serveis* (majoritàriament es refereixen a serveis d'emergència o altres familiars), el 11,6% a *algun fill o filla* i en tercer lloc, amb un 10,1%, a *algun veí o veïna*. Per sexe, les dones contesten amb més freqüència que els homes que avisarien a *d'altres persones o serveis*, a *algun veí o veïna* o a *algun altre familiar*, mentre que els homes prefereixen avisar als *fills o filles*. Per edat, els més joves de 80 anys comenten que avisarien a *d'altres persones o serveis*, a *algun fill o filla* i *algun altre familiar*. Contràriament, les persones de 80 anys i més preferirien avisar *algun veí o veïna*.

Més de la meitat de participant (67,7%) manifesten que el **temps aproximat d'arribada** de la persona que avisarien en cas de necessitat urgent és menys de 15 minuts.

Davant la pregunta oberta sobre **quines són les coses en les que pensa que necessitarà ajuda més endavant** (formulada només als menors de 80 anys), tot i que algunes persones han contestat que no ho saben o no volen ni pensar-hi perquè prefereixen centrar-se en el present, la majoria d'ells manifesten diferents àmbits en els que necessitaran ajuda: en les tasques domèstiques, cura personal i que els facin companyia; ajuda per adaptar els seus domicilis; ajuda per la mobilitat; ajuda per tenir cura de persones al seu càrrec; i ajudes a nivell econòmic.

Pràcticament la meitat dels entrevistats (49,5%) explica que el fet de **pagar algun tipus d'ajuda que en el futur puguin necessitar suposaria un problema econòmic** per a ells. Per sexe, les dones contesten amb més freqüència que els homes que rebre ajuda els suposaria un problema econòmic.

Respecte al tema de si **passen moltes estones sol/a a casa seva**, gairebé la meitat dels entrevistats responen que estan sols *poques estones* al dia (40,8%), i molts no estan sols *mai* (25,3%). Per sexe, els homes responen aquestes dues opcions més freqüentment que les dones. Contràriament les dones responen amb més freqüència que els homes que *sovint* estan soles o *que sempre* o *quasi sempre* estan soles. Per edat, els més joves de 80 anys expliquen més

freqüentment que estan *poques estones* sols/es, en canvi, les persones de 80 anys i més contesten amb més freqüència que *sempre o quasi sempre* estan sols.

En relació a la **freqüència de les relacions que mantenen** amb els diferents col·lectius explorats (fills i filles, les joves o gendres, els néts, els amics, veïns/es, coneguts i altres familiars), molts dels entrevistats parlen o passen l'estona de forma *diària* amb els seus fills i filles (sobretot les dones), les joves o gendres, els nets, els amics, veïns/es i coneguts, sobretot els homes.

Bloc E: Salut

En aquest bloc s'han explorat diferents aspectes relacionats amb la salut:

- Formes d'assistència sanitària
- Estat de salut
- Observacions generals sobre la salut
- Freqüència visites mèdiques (al metge i a l'infermer/a)
- Freqüència visites mèdiques a domicili (del metge i de l'infermer/a)
- Ingress a l'hospital durant l'últim any
- Freqüència d'ingressos a l'hospital
- Problemes en la convalsència
- Dificultats visuals
- Dificultats a l'oïda
- Utilització d'ajuda per caminar (bastó, croses o caminador)
- Ús de cadira de rodes
- Consum de medicaments sense prescripció mèdica

Pel què fa a les **formes assistència sanitària**, la majoria d'entrevistats (94,4%) declaren que tenen la seguretat social i en un 12,1% dels casos també tenen una mútua privada. Segons edat, mentre que el 93,6% dels més joves de 80 anys té seguretat social, només el 45,7% dels més grans declara tenir-ne. Els entrevistats de 80 anys i més expliquen de forma més freqüent (26,3%) que els més joves, que tan sols tenen mútua privada (enfrent el 2,1% dels més joves).

Molts entrevistats declaren que **el seu estat de salut** és bo (31,8%) o normal (29,8%). Els percentatges inferiors se situen en els extrems: molt bona salut el 9,6% o molt dolenta el 3,5%. Per sexe, els homes manifesten més freqüentment que les dones tenir molt bona salut, bona salut o normal, mentre que les dones manifesten amb més freqüència tenir una mala salut o

molt dolenta. Per edat, les persones de 80 anys i més contesten més freqüentment tenir una salut dolenta o molt dolenta

En relació a les **observacions respecte de la seva salut** que han fet els participants, poques persones més joves de 80 anys declaren gaudir d'una bona salut en general. La majoria d'entrevistats d'aquesta edat manifesten tenir diferents problemàtiques que afecten la seva salut. Els problemes d'ossos i articulacions, els problemes cardio-vasculars, el càncer, la diabetis, la depressió i els problemes de pròstata són els més freqüentment comentats.

De les diferents persones del col·lectiu dels de 80 i més que han fet alguna observació respecte de la seva salut, poques declaren gaudir d'una bona salut en general, més aviat manifesten que pateixen importants problemes de salut fins el punt de no poder realitzar cap activitat per elles mateixes. La majoria d'entrevistats comenten diferents problemàtiques que afecten de forma moderada la seva salut. Les més freqüents són els problemes d'ossos i articulacions, els problemes cardío-vasculars, els problemes respiratoris, les hèrnies, i la depressió.

La **freqüència de les visites mèdiques** dels entrevistats tant amb el metge com amb l'infermer/a és molt espaiada. Pel què fa al metge, més de la meitat dels entrevistats (58,6%) van al metge cada tres mesos o més (majoritàriament els homes) i el 19,7% de participants no hi van mai (sobretot les dones). Segons edat, les persones de 80 anys o més grans manifesten amb més freqüència que els més joves, que van al metge *un cop al mes, cada dos o tres mesos o cada més de tres mesos*, mentre que els més joves declaren més freqüentment que no hi van o que van de visita cada setmana o 15 dies.

La freqüència disminueix quan es tracta de les **visites a l'infermer/a**. Molts entrevistats (40,9%) comenten que no hi van *mai*, sobretot els més joves de 80 anys, i el 27,8% hi va cada més de tres mesos. Pel què fa a les **visites a domicili del metge o l'infermer/a**, la gran majoria de participants responen que no hi ha anat mai.

En relació a la qüestió de si **han estat ingressats a l'hospital durant el present any**, la gran majoria (83,8%) dels entrevistats comenten que no ho han estat i només el 13,1% declaren que sí. Dels que han estat ingressats, el 73,1% només ho ha estat una vegada (sobretot les persones de 80 anys o més grans), el 11,5% dues vegades (majoritàriament homes) i el mateix percentatge tres vegades (majoritàriament dones). Gairebé la tercera part

de les persones que han estat hospitalitzades no han tingut problemes per fer la convalescència quan han retornat al domicili, i si els han tingut, han trobat solucions per afrontar-los.

Pel què fa a les **dificultats visuals**, la majoria dels entrevistats (89,9%) declara tenir-ne (la majoria han de portar ulleres sempre) i el 8,1% no en té. Segons l'edat, sorprèn que les persones de 80 anys i més declarin més freqüentment que els més joves que no tenen dificultats.

En relació a la presència de **problemàtiques a l'oïda**, el 66,2% dels participants expliquen que no en tenen cap (majoritàriament dones i els més joves de 80 anys) i el 31,3% sí que en tenen (sobretot les persones de 80 anys o més grans).

Respecte a la utilització **d'alguna ajuda per caminar (bastó, crosses o caminador)** més de les tres quartes parts dels entrevistats (79,8%) no n'utilitza (sobretot homes i les persones més joves de 80 anys) i el 17,1% sí que en fa servir (majoritàriament dones i persones de 80 anys i més). Pel què fa a la utilització de **cadira de rodes**, la gran majoria dels entrevistats (94,4%) declara no utilitzar-ne.

Vinculat al **consum d'altres medicaments no prescrits pel metge**, la majoria dels entrevistats explica que no consumeixen medicaments sense prescripció mèdica. Només el 3,5% dels participants manifesta que sí que pren medicació sense que li hagi receptat el metge i es refereixen bàsicament a complements vitamínics i homeopatia (sobretot dones i les persones més joves de 80 anys).

Bloc F: Serveis existents i la seva qualitat

En aquest bloc s'exploren aspectes relacionats amb diversos serveis existents en el municipi:

- Serveis públics del municipi (coneixement, utilització i satisfacció)
- Utilització de serveis no públics
- Necessitat d'ajuda que no li hagin pogut proporcionar els seus familiars
- Motius de la utilització de Serveis Socials
- Organització per part de l'Ajuntament de serveis específics per a la gent gran que viu sola

Per estudiar els diferents **serveis públics que hi ha al municipi**, s'ha explorat el coneixement, la utilització i la satisfacció que els entrevistats tenen d'ells. Pel què fa al coneixement dels serveis i la seva utilització, els entrevistats en coneixen la majoria, tot i que

no els han utilitzat per sí mateixos. És el cas dels serveis socials, del servei de teleassistència, del centre de dia, de les residències de gent gran, de l'hospital de dia, del Centre Gent Gran de Palamós i de les activitats per a la gent gran.

El Centre d'Atenció Primària, és l'únic servei que la majoria dels entrevistats *l'han utilitzat* (92,4%), en canvi el Centre de dia i l'Hospital de dia són els dos menys utilitzats pels participants. Els dos serveis explorats que molts entrevistats manifesten que *no el coneixen* són el de l'alimentació a domicili (48,0%) i l'associació de suport a la dona (58,1%).

En relació a la seva **satisfacció d'aquells que han utilitzat els serveis estudiats**, s'observa que els participants estan satisfets amb la majoria d'ells: els Serveis Socials, el servei de teleassistència, l'hospital de dia, el Centre de Palamós Gent Gran, el Centre d'Atenció Primària i les activitats per a gent gran. Els dos únics serveis en què el percentatge de no satisfacció supera al de satisfacció són el de l'alimentació a domicili (66,7%) i el de l'associació de suport a la dona (57,1%).

Segons el sexe, les dones han utilitzat amb més freqüència que els homes els serveis socials, l'alimentació a domicili, el servei de teleassistència, l'hospital de dia, el Centre d'Atenció Primària i el servei de suport a la dona. Per la seva banda, els homes utilitzen més que les dones les residències de gent gran, el centre Palamós Gent Gran i realitzen més activitats per a la gent gran.

Per edat, les persones de 80 anys i més comenten amb més freqüència que els més joves que han utilitzat els serveis de teleassistència, les residències de gent gran, el Centre de Palamós Gent Gran i el Centre d'Atenció Primària. Per la seva banda els més joves de 80 anys declaren que han utilitzat amb més freqüència el centre de dia, l'hospital de dia, el servei de suport a la dona i activitats per a gent gran.

Tenint en compte la tipologia d'edificis, hi ha dos serveis que han estat utilitzats i valorats per residents de tots els tipus d'edificis: el Centre d'Atenció Primària i les activitats per gent gran. Contràriament, *l'Ajuda a domicili i les residències de gent gran* són els únics serveis que han estat utilitzats i valorats per residents d'un sol tipus d'edifici.

Respecte a la **utilització de serveis no públics**, la majoria dels entrevistats (sobretot homes i persones més joves de 80 anys) responen que actualment no n'estan utilitzant, i tan sols un 2,5% contesta que sí.

En relació a la **necessitat d'ajuda que no li hagin pogut proporcionar els seus familiars**, més de la meitat dels entrevistats (majoritàriament persones més joves de 80 anys) comenten que no han necessitat cap tipus d'ajuda que els seus familiars no li hagin pogut donar. Tan sols un 5,6% dels participants (majoritàriament dones) responen de forma afirmativa.

Pel que fa als **motius de la utilització dels Serveis Socials del municipi** més freqüentment comentats pels entrevistats són: demanar serveis (teleassistència i ajuda a domicili); tramitar documentació i ajuts econòmics; i demanar ajut i orientació per problemàtiques personals, familiars i veïnals.

Sobre l'aspecte de si **caldria que l'Ajuntament organitzés serveis específics per la gent gran que viu sola**, el 60,6% contesta afirmativament (sobretot dones) i un 14,6% explica que no en calen. Les persones entrevistades comenten que caldrien els serveis següents: serveis per ajudar a la mobilitat, serveis per donar companyia,, ajuts socials i econòmics; ajuda a domicili (tasques domèstiques i cura personal); ajudes per a l'habitatge o per accedir a les residències de gent gran; serveis per incrementar les activitats lúdiques, d'esbarjo i culturals.

Bloc G: Necessitats sentides i habilitats funcionals

En aquest bloc explorem dos aspectes:

- La percepció dels entrevistats sobre si consideren que poden valer-se per sí mateixos en comparació amb d'altres persones de la seva edat
- Quines coses li preocupen a la persona gran pel futur

Més de la meitat dels entrevistats (53,0%) manifesten que es **poden valer per ells mateixos millor** que d'altres persones de la seva edat (sobretot homes), el 31,8% *igual* que d'altres persones i el 7,6% contesta que *pitjor* (majoritàriament dones). Segons l'edat, les persones més joves de 80 anys expliquen amb un percentatge més elevat que els més grans que poden valer-se igual que d'altres persones de la seva mateixa edat, i les persones de 80 anys i més comenten més freqüentment les opcions que es troben en els extrems: poden valer-se millor o pitjor.

Sobre **quines coses els preocupen pel futur**, persones entrevistades dels dos grups d'edat manifesten preocupacions relacionades amb: la pèrdua de salut i autonomia, el futur dels fills/es, la solitud, l'habitatge, la pèrdua de facultats mentals, l'estat del món (situació actual econòmica i política) i els diners (situació econòmica personal). A més, els entrevistats més

joves de 80 anys afegeixen d'altres preocupacions relacionades amb la immigració i la mort,

Bloc H: Qualitat ambiental i satisfacció amb la vida

En aquest bloc explorem aspectes relatius a la qualitat ambiental i la satisfacció amb la vida³.

- La satisfacció amb diferents aspectes de la qualitat ambiental (entorn en el que viuen)
- Quines coses es podrien millorar en el barri
- Condicions del barri
- La satisfacció amb la vida considerada globalment
- La satisfacció amb les relacions que mantenen amb diferents col·lectius (familiars i veïnals).

Respecte a la **satisfacció amb els diferents aspectes de la qualitat ambiental** explorats (l'entorn o veïnat, l'estat dels carrers, la il·luminació, la proximitat dels comerços, la seguretat ciutadana, la neteja i els llocs per passejar), els participants (vegeu taula 2) es mostren més satisfets amb *la il·luminació* i *la neteja* dels carrers, tant quan es mesura amb una escala de 5 punts com la d'11 punts. Tot i això, quan s'utilitza la primera, l'escala de 5 punts, l'aspecte en el que estan més satisfets els participants és *l'entorn (el veïnat)*, mentre que quan s'utilitza la d'11 punts, la major satisfacció recau en els *llocs per passejar*.

Contràriament, l'aspecte en el que estan menys satisfets (en les dues escales) és *la seguretat ciutadana*. S'hi afegeix també, *l'estat dels carrers*, quan es mesura amb l'escala de 5 punts, i la *proximitat dels comerços*, quan es mesura amb la d'11 punts.

³ Inicialment la satisfacció de les persones més joves de 80 anys es va valorar en escales d'11 punts i la dels de 80 anys i més en una escala de 5 punts. Es va observar, però, que per ambdós col·lectius els era molt més senzill donar la seva valoració a través d'una escala de 5 punts, i es van integrar en les dues versions del qüestionari. Aquest fet ha generat que disposéssim de dades extretes d'una escala de 5 punts i altres dades de l'escala d'11 punts, que són les que es presenten aquí.

Taula 2. Aspectes de la qualitat ambiental en què els participants estan més i menys satisfets segons les escales de 5 i 11 punts

	<i>Escala de 5 punts</i>	<i>Escala d'11 punts</i>
Més satisfacció amb	<ul style="list-style-type: none"> ▪ L'entorn (veïnat) ▪ La il·luminació ▪ La neteja 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Llocs per passejar ▪ La neteja ▪ La il·luminació
Menys satisfacció amb	<ul style="list-style-type: none"> ▪ L'estat dels carrers ▪ La seguretat ciutadana 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proximitat dels comerços ▪ La seguretat ciutadana

En la pregunta sobre **quines coses es podrien millorar en el barri**, els participants han donat un ampli ventall de idees que al seu entendre ajudarien a viure-hi millor. De forma general són: incrementar la neteja dels carrers, augmentar la vigilància policial, arreglar les voreres, impulsar el transport públic interurbà, millorar el civisme entre els veïns, augmentar els aparcaments del barri (que siguin gratuïts per les persones grans residents en el barri), tenir cura dels espais públics (neteja dels parcs), millorar la pavimentació dels carrers (repintar els passos de vianants), millorar el trànsit (soroll dels cotxes i motos) i el sentit dels carrers, augmentar l'oferta d'activitats culturals, esportives i d'oci, millorar la proximitat de comerços i serveis, i millorar l'enllumenat dels carrers.

En relació a **les condicions del barri**, qüestió només plantejada a les persones més joves de 80 anys, molts dels participants consideren que són semblants a les d'altres barris del municipi, el 19,7% considera que són millors (sobretot homes) i només el 7,1% creu que són pitjors (majoritàriament dones).

En relació a la satisfacció amb la pròpia vida de forma global i la satisfacció amb les relacions que mantenen els entrevistats amb diferents col·lectius, siguin familiars o veïnals, s'han explorat en escales de 5 punts i en una escala d'11 punts.

Pel què fa a la **satisfacció amb la vida valorada globalment**, en l'escala de 5 punts s'obté una mitjana de 4 punts. En aquest cas, els homes es mostren més satisfets amb la seva vida que les dones. Per edat, la mitjana dels més joves i més grans de 80 anys és igual (M=4,0).

La satisfacció mesurada amb una escala d'11 punts, té una mitjana de 6,8 punts. En aquest cas els homes també es mostren lleugerament més satisfets que les dones. Segons l'edat, les persones de 80 anys i més es troben més satisfets amb la seva vida que els més joves.

Respecte a la **satisfacció amb les relacions que mantenen amb altra gent**, quan es mesura en una escala de 5 punts, i de forma general, s'obtenen mitjanes força elevades (totes superiors a 4). Les lleugerament més elevades són les relacions amb els fills/es, néts/es i la parella (totes amb una M=4,8). Les mitjanes obtingudes tot diferenciant per sexes i edats són molt similars.

Quan aquesta satisfacció en les relacions es mesura amb una escala d'11 punts, s'observa de forma general que les més satisfactòries són les relacions que es mantenen amb la família, concretament, *amb la parella* (M=9,6) i *amb les joves i gendres* (M=9,5). En contrast, les que tenen una mitjana més baixa són les relacions *amb els amics* (M=7,6), *amb els veïns* (M=7,2) i *amb els coneguts* (M=7,1). Segons l'edat, les persones de 80 anys i més estan igual o més satisfetes que els més joves en totes les relacions explorades, llevat de la relació *amb les joves i els gendres*.

Bloc I: Ocupació i nivell econòmic

En aquest bloc s'exploren qüestions relatives a l'activitat laboral i al nivell econòmic.

A nivell laboral:

- Actiu/va laboralment en l'actualitat o no
- Edat de jubilació
- Última ocupació

A nivell econòmic:

- Tipus d'ingressos
- Situació econòmica actual
- Observacions en relació a l'àmbit econòmic
- Si algú depèn econòmicament d'ell o ella

Pel què fa a l'**àmbit laboral**, en l'actualitat el 85,4% dels entrevistats no treballa, el 11,1% no ha treballat mai (són totes dones) i el 0,5% encara està en actiu laboralment. Per edat, dels que declaren no haver treballat mai, el 14% tenen 80 anys o més i el 9,9% són més joves. En relació a l'edat de jubilació la mitjana se situa als 62,0 anys. Segons sexe, les edats són molt similars.

Referent a la seva última ocupació, tot i que en els dos grups d'edat hi ha persones que van deixar la seva feina quan es van casar o van tenir el seu primer fill (són totes dones), la resta de participants han desenvolupat activitats laborals incloses en la classificació catalana d'activitats econòmiques 2009 (CCAEE-2009). Les activitats laborals amb un major nombre de persones més joves de 80 anys se centren en la secció d'indústries manufactureres, la de construcció i la

de comerç al detall. Els participants de 80 anys o més han treballat majoritàriament en les indústries manufactures i en la construcció.

Respecte al primer aspecte del **nivell econòmic**, el tipus d'ingressos, molts dels participants declaren que els seus ingressos provenen de la pensió de la jubilació (38,9%), seguit de la pensió de viduïtat (16,7%). El 7,6% reben ambdues pensions i el 7,1% no tenen cap tipus d'ingrés. Per sexe, els homes comenten amb un percentatge molt superior que els seus ingressos són la pensió de jubilació i la pensió d'invalidesa, en canvi les dones, expliquen que els seus ingressos provenen de la pensió de viduïtat, la viduïtat i jubilació de forma conjunta, rendes personals o bé expressen que no tenen cap ingrés. Per edat, destaquem que els més joves expliquen amb un major percentatge que els ingressos provenen de la pensió de jubilació i els de 80 anys i més contesten amb percentatge superior que els més joves que els seus ingressos provenen de la pensió de viduïtat. D'altres fonts per cobrir les despeses declarades pels participants són els estalvis i els Plans de Jubilació.

La situació econòmica actual manifestada pels entrevistats (sobretot homes) se situa majoritàriament entre tenir una *situació econòmica suficient* (43,9%) i una situació que cobreix just les despeses (42,9%). El 9,6% dels entrevistats (majoritàriament dones) declara viure amb dificultats: el 7,1% necessita *ajudes externes* per poder viure i el 2,5% manifesta viure *importants dificultats*. Per edat, destaquem que els més joves expliquen amb un major percentatge que viuen una situació econòmica per *cobrir les despeses* o que tenen *importants dificultats*. Per la seva banda, els de 80 anys i més contesten amb un major percentatge que tenen una *situació econòmica suficient* o que viuen gràcies a *ajudes externes*.

Pel què fa les observacions en relació a l'àmbit econòmic s'ha recollit informació que suggereix que les persones entrevistades viuen diferents situacions econòmiques familiars: (a) famílies que tenen ingressos els dos membres de la parella, (b) persones grans en què la mateixa persona rep dos tipus de pensions (la pensió de jubilació i la pensió de viduïtat), i (c) famílies que només tenen un membre amb ingressos econòmics. Aquesta situació fa que pocs entrevistats declarin gaudir d'una bona situació econòmica i molts manifestin tenir una situació econòmica difícil. És el cas d'aquells que han de viure de l'ajut econòmic dels seus familiars o d'aquells que reben una pensió molt baixa.

Respecte a si hi ha algú que sigui dependent econòmicament de la persona gran, tot i que més de les tres quartes parts dels entrevistats (81,8%) declara que no, el 16,2% tenen alguna persona dependent econòmicament d'ell o ella (majoritàriament corresponent a entrevistats dones i persones de 80 anys o més grans).

Dels entrevistats que han explicat que hi havia algú que depenia econòmicament d'ells, la majoria manifesten que són familiars (84,4%) i amb un percentatge molt inferior es refereixen a d'altres (9,4%) (bàsicament es refereixen a fer aportacions i donacions a ONGs i la Creu Roja).

5. Conclusions i recomanacions

En aquest apartat presentarem un breu resum dels resultats obtinguts tot fent èmfasi en les implicacions que se'n deriven per al col·lectiu de les persones grans que viuen al barri de la Sauleda - Carrer Ample i de com tot això podria traduir-se en accions concretes dirigides a millorar la situació i la qualitat de vida de la tercera i quarta edat al municipi de Palafrugell.

Convivència

El 25,3% dels entrevistats viuen sols, essent majoritàriament dones que tenen 80 anys o més que han perdut el seu company en els darrers anys. En alguns casos, es tracta de persones amb una important xarxa de suport formada per altres dones que estan en la mateixa situació o per altres familiars que les van a visitar amb una certa freqüència. No obstant això, també s'han identificat alguns casos en què la xarxa de suport és feble. Degut al seu progressiu envelliment, dintre de poc temps és possible que presentin nivells de dependència importants que requereixin de la intervenció dels professionals. Es tracta, per tant, de persones que necessitarien d'un seguiment més estret per part de serveis socials a fi de prevenir potencials situacions de risc. Caldrien mecanismes que permetin conèixer, de forma periòdica i sistemàtica, quina és la situació de les persones grans en el territori. Aquesta informació esdevé clau en la planificació de serveis i actuacions dirigides a potenciar la seva qualitat de vida.

Habitatge

En termes generals, estem parlant d'un col·lectiu de persones molt arrelades en el territori, que fa molts anys que viuen en el seu domicili actual, del qual en són propietaris en molts dels casos i que, per tant, resideixen en habitatges que varen ser construïts fa molts anys. Aquest fet no implica necessàriament que estiguem davant d'habitatges amb moltes mancances estructurals i d'equipament, tot i que sí que calen algunes reformes per adaptar la vivenda (sobretot cuina i bany) i la infraestructura de l'immoble (manca d'ascensors). Des del punt de vista dels responsables municipals, això es podria traduir en ajudes per fer reformes estructurals i d'equipaments en el propi domicili, cosa que permetria que les persones grans

del territori estudiat poguessis romandre més temps a casa seva en condicions òptimes per poder portar a terme les seves activitats quotidianes.

Activitats quotidianes

Tal com hem vist en el Bloc C dels resultats (activitats que realitzen) hi ha un seguit d'activitats que les persones grans residents en el barri realitzen sovint com ara passejar, parlar amb altra gent, mirar la televisió, dedicar-se a les seves aficions tot sols, quedar-se a casa, fer tasques de la llar i fer encàrrecs fora de casa. No obstant això, en termes generals, els homes disposen de més temps d'oci per a ús personal que les dones, cosa que dificulta a aquestes últimes la participació en activitats de lleure tant d'iniciativa pròpia com organitzades. Caldria pensar en actuacions que promoguessin una repartició més equitativa de les responsabilitats vinculades a la cura de la llar entre homes i dones.

Destaca també que hi ha moltes activitats que, percentatges importants de persones grans, no fan mai, com ara activitats físiques, anar a casals o llocs específics per a gent gran, tenir cura de mainada, assistir a activitats culturals o d'esbarjo i activitats associatives o religioses. Caldria revisar l'oferta d'activitats que s'estan oferint a les persones grans en el territori per tal d'ampliar-la amb l'objectiu d'enfortir les seves xarxes socials (sobretot entre les persones de 80 anys o més grans) i promoure un envelliment actiu.

A partir de l'anàlisi per tipologia d'edificis, es desprèn la identificació de tres tipus de perfil: les persones grans més passives, les més actives i aquelles que tenen algun aspecte dels dos altres grups. De cares a dissenyar actuacions per promoure la realització d'activitats, els responsables municipals haurien de tenir en compte aquests perfils per tal de: facilitar equipaments i recursos per afavorir l'autogestió de les activitats per aquelles persones més actives i amb més autonomia, i revisar l'oferta d'activitats per les persones més passives tot i fent-los més partícips de les decisions que es prenguin.

Respecte a les activitats que els agradarien fer i no poden, a molts dels participants més joves de 80 anys els agradaria realitzar activitats físiques. Les limitacions físiques consten entre els impediments més importants a l'hora de realitzar determinades activitats, en aquest sentit, es podria promoure des de l'Ajuntament una oferta d'activitats físiques de baixa intensitat dirigides a fomentar hàbits saludables i a potenciar el benestar físic entre el col·lectiu. La cura d'altres familiars també constitueix un element que dificulta el realitzar més activitats. En relació a això caldria oferir més suport a les persones cuidadores per a què durant algunes hores a la setmana, puguin dedicar un temps a elles mateixes, cosa que les ajudarà també a oferir una millor assistència a les persones que tenen al seu càrrec.

Algunes persones assenyalen l'interès en realitzar activitats de voluntariat i en participar en activitats amb d'altres persones per enfortir, d'aquesta manera, les seves xarxes socials i sentir-se útils. En relació a això, caldria que des dels responsables municipals es facilitessin mecanismes per fer conèixer aquesta possibilitat entre el col·lectiu de les persones grans així com oferir el suport necessari per realitzar aquesta tasca.

Potenciar les relacions entre les persones grans del barri de la Sauleda - Carrer Ample també formaria part de les accions que des de l'Ajuntament s'haurien de desenvolupar a fi d'augmentar les xarxes de suport. Això es podria fer mitjançant la potenciació d'associacions de gent gran, gestionades també per persones grans en el cas d'aquelles amb més autonomia i mobilitat i la facilitació de visites entre persones grans que es coneixen però que no tenen possibilitat de trobar-se per problemes de mobilitat.

Autonomia i dependència

En relació a les activitats que no poden realitzar sense ajuda d'algú altre, gairebé la tercera part dels entrevistats (un 80,5% dels homes i un 68,1% de les dones), sobretot més joves de 80 anys, declaren que no necessiten a ningú per portar a terme les activitats de la vida quotidiana. En contrast, el 24,2% dels participants contesten que sí que necessiten que algú els ajudi. En aquest cas, les dones mostren un percentatge molt superior al dels homes. Segons l'edat, les persones de 80 anys o més declaren més freqüentment que necessiten algú, en comparació amb els més joves.

En ser preguntades sobre l'autonomia per realitzar les diferents activitats quotidianes, més de la meitat dels entrevistats poden realitzar totes les activitats sense ajuda, sigui sense o amb alguna dificultat. Destaquem entre aquestes activitats caminar per casa, menjar sol/a i aixecar-se, asseure's o anar al llit. Les activitats que els entrevistats comenten que tenen més dependència (les poden fer només amb ajuda o no les poden fer) per realitzar-les són: fer encàrrecs, fer les compres, les tasques de la llar, cuinar i sortir al carrer.

Tot i que algunes persones comenten no saber o no voler pensar sobre *les coses en què pensen que necessitaran ajuda més endavant* (formulada només als menors de 80 anys), moltes d'elles manifesten diferents aspectes que els amoïna. Una bona part d'ells comenten que necessitaran *assistència a domicili*, tant per poder realitzar les tasques de la llar, per poder atendre-les en cas de malaltia o dependència, o per a què els facin companyia. *L'habitatge* és un altre tema que els preocupa: posar ascensor, fer algunes reformes a la vivenda per tal d'adaptar-la a les seves necessitats o el fet d'haver d'anar a una residència i el cost econòmic que això comporta, són

els aspectes que més comenten. D'altres persones expliquen que necessitaran *ajuda per la mobilitat*, de manera que proposen la necessitat que s'organitzi un autobús interurbà.

Respecte al tema de si passen moltes estones sol/a a casa seva, gairebé la meitat dels entrevistats (la majoria són homes) responen que estan sols *poques estones* al dia (40,8%), i molts no ho estan *mai* (25,3%). Contràriament, les dones responen amb més freqüència que *sovint* o *que sempre* o *quasi sempre* estan soles. Per edat, els més joves de 80 anys expliquen més freqüentment que estan *poques estones* sols/es. En canvi, les persones de 80 anys i més contesten amb més freqüència que estan sols *sempre* o *gairebé sempre*.

Serveis existents i la seva qualitat

La utilització dels serveis explorats no és uniforme, sinó que hi ha diferents graus d'ús per part dels residents: (a) els serveis que són utilitzats per residents de tots els tipus d'edificis són el Centre d'Atenció Primària i les activitats per a la gent gran; (b) els serveis que són utilitzats per residents de quatre dels cinc tipus d'edificis són els serveis socials, el centre de Palamós Gent Gran, l'hospital de dia i l'Associació de suport a la dona; (c) els serveis que són utilitzats per residents de tres tipus d'edificis són l'alimentació a domicili i el servei de teleassistència; (d) el servei que és utilitzat per residents de dos tipus d'edificis és el centre de dia; i (e) els serveis que són utilitzats per residents d'un únic tipus d'edifici són l'ajuda a domicili i residències de gent gran.

A partir de la utilització dels serveis explorats existents en el municipi per a la gent gran s'observen dos perfils de gent gran molt diferenciats. El primer perfil correspon a persones que són usuàries de molts dels serveis d'ajuda i suport social que s'ofereixen en el municipi. El segon perfil ve conformat per aquelles persones que utilitzen pocs serveis dels que hi ha disponibles en el municipi, essent els serveis mèdics (el Centre d'Atenció Primària) i els lúdics (activitats per a la gent gran), els únics que utilitzen. Per potenciar la utilització i maximitzar els serveis i recursos disponibles en el municipi que no són massa coneguts pels ciutadans caldria engegar campanyes informatives i de divulgació, a nivell general. Seria el cas de l'Associació de suport a la dona i del servei d'alimentació a domicili, ja que la majoria de persones grans del barri La Sauleda - Carrer Ample no els coneixen.

Salut

De les dades obtingudes es pot afirmar que estem davant d'un col·lectiu amb certs problemes de salut, molt lligats a l'edat en alguns casos, però que no presenten una gravetat molt elevada i que ja es troben atesos pel sistema sanitari, bé sigui públic, privat o per ambdós al mateix temps.

Donat que els entrevistats gaudeixen d'algun tipus d'assistència sanitària i que no presenten problemes de salut molt greus, més que en casos puntuals, fa que no es consideri que des de l'Ajuntament s'hagi de portar a terme cap acció concreta, més enllà que les persones grans del territori estiguin ben informades sobre els serveis sanitaris existents en el municipi i que s'estableixi algun tipus d'acompanyament per a les persones que viuen soles, amb poc suport familiar, que podrien tenir dificultats a l'hora de seguir un tractament mèdic per manca de comprensió de les pautes que se'ls ha prescrit.

Serveis per a les persones que viuen soles

En termes generals, els participants en l'estudi tenen una idea força clara del què pot suposar viure sol a certes edats, tot coincidint en què aquest subgrup de persones han de ser objecte prioritari d'intervenció per part de les autoritats municipals.

Persones dels dos grups d'edat coincideixen en comentar que hi ha cinc serveis que des de l'Ajuntament s'haurien d'organitzar per a les persones grans que viuen soles: (a) un servei que oferís visites a domicili de forma diària per veure com es troba la persona gran; (b) un servei d'ajuda en les tasques de la llar i en la cura personal; (c) millorar els ajuts socials per a què fossin més efectius; (d) oferir més ajuts econòmics per poder fer front a les despeses; (e) oferir habitatges més econòmics o facilitar l'ingrés a les residències a les persones grans que ho desitgin; (f) serveis per facilitar la mobilitat; i (g) promoció d'activitats lúdiques, d'esbarjo i culturals.

Millora del barri

Tot i que la majoria dels participants comenten que les condicions del barri on viuen són semblants a les d'altres barris del municipi, la majoria de participants fan propostes per a què la zona on resideixen sigui millor: augmentar la presència policial, arreglar les voreres, millorar alguns aspectes del trànsit, posar transport públic interurbà, netejar els carrers, tenir aparcaments gratuïts per a la gent gran i residents al barri, millorar l'enllumenat i la xarxa elèctrica, millorar la proximitat de comerços, i crear nous espais culturals, esportius i d'oci per la gent gran, en són alguns exemples.

Tot i que el tema de la immigració no és un aspecte de millora del barri pròpiament dit, la majoria dels participants opina que s'hauria de fer alguna cosa en relació a aquest tema donat que el percentatge d'immigració a la zona és molt elevat. Aquest fet provoca la percepció de diferents problemes: (a) augment de la inseguretat ciutadana per part de la població autòctona; (b) els nouvinguts reben la major part de les ajudes socials, en detriment dels d'aquí; i (c)

existeixen espais públics als que només hi van els nouvinguts i no deixen espai per a què els infants d'aquí hi puguin jugar. Proposen treballar per millorar l'educació dels nouvinguts, per a què la convivència no porti problemes i la integració sigui possible.

La informació facilitada pels participants al llarg de les entrevistes realitzades, permet visibilitzar diferents necessitats del col·lectiu de persones més grans de 65 anys. Per donar resposta a aquestes necessitats no cobertes, assenyalades per ells mateixos, seria pertinent incorporar diferents perfils professionals: Auxiliar d'ajuda a domicili, Empleat o empleada de la llar, Gestor/a comercial per a comerços de proximitat, Millora d'habitatges, Agent cívic, Dinamitzador de centres culturals i Dinamitzador d'activitats físico – esportives.